

Chambre
des Représentants

SESSION 1957-1958.

11 MARS 1958.

PROJET DE LOI

modifiant les lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, en ce qui concerne le système de taxation forfaitaire et l'exercice d'imposition des associés actifs.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DES FINANCES (1).
PAR M. MASQUELIER.

MESDAMES, MESSIEURS,

Lorsque le contribuable ne tient pas de comptabilité régulière ou ne possède pas de documents probants permettant d'établir son revenu réel, il est imposé à la taxe professionnelle sur la base d'un revenu présumé.

Ce revenu présumé est établi par comparaison aux bénéfices normaux de contribuables similaires qui exercent leur profession dans des conditions analogues. Pour faciliter la détermination du revenu présumé, l'Administration est autorisée d'arrêter, d'accord avec les groupements professionnels intéressés, des bases forfaitaires de taxation.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Van Belle.

A. — Membres : MM. Dequae, De Saeger, Eeckman, Fimmers, Harmel, Lamalle, Meyers, Parisis, Philippart, Scheyven, Schot. — Bertelson, Boutet, De Sweemer, Detiège, Martel, Merlot (Joseph-Jean), Paque, Tielemans (François), Toubeau, Van Cleemput. — Grootjans, Masquelier.

B. — Membres suppléants : MM. Eyskens, Gaspar, Gillès de Pélichy, Lefèvre, Moyersoen, Van den Daele. — Cudell, Diriken, Juste, Sainte, Van Winghe. — Blum.

Voir :

865 (1957-1958) :

-- N° 1 : Projet de loi.

Kamer
der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1957-1958.

11 MAART 1958.

WETSONTWERP

tot wijziging van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen, wat betreft het systeem van forfaitaire aanslag en het dienstjaar van aanslag der werkende vennooten.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER MASQUELIER.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Wanneer een belastingplichtige niet geregeld boek houdt of geen bewijsstukken bezit waaruit zijn werkelijk inkomen kan worden opgemaakt, wordt hij in de bedrijfsbelasting aangeslagen op de grondslag van een vermoedelijk inkomen.

Dit vermoedelijk inkomen wordt vastgesteld door vergelijking met de normale inkomsten van andere belastingplichtigen die hun beroep in gelijksortige condities uitoefenen. Ten einde de vaststelling van het vermoedelijk inkomen te vergemakkelijken, wordt het Bestuur er toe gemachtigd om, in overleg met de betrokken beroepsverenigingen, forfaitaire belastinggrondslagen te bepalen.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Van Belle.

A. — Leden : de heren Dequae, De Saeger, Eeckman, Fimmers, Harmel, Lamalle, Meyers, Parisis, Philippart, Scheyven, Schot. — Bertelson, Boutet, De Sweemer, Detiège, Martel, Merlot (Joseph-Jean), Paque, Tielemans (François), Toubeau, Van Cleemput. — Grootjans, Masquelier.

B. — Plaatsvervangende leden : de heren Eyskens, Gaspar, Gillès de Pélichy, Lefèvre, Moyersoen, Van den Daele. — Cudell, Diriken, Juste, Sainte, Van Winghe. — Blum.

Zie :

865 (1957-1958) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

Bien que chaque année l'Administration conclut plusieurs accords avec des groupements professionnels, nombreux sont les contribuables qui doivent être taxés individuellement sur la base d'un revenu présumé établi par comparaison aux bénéfices de contribuables similaires. Or, la recherche de points de comparaisons judiciaires nécessite un travail important et délicat, ne produisant pas toujours un rendement proportionnel à l'effort accompli.

Pour remédier, dans la mesure du possible, à cet inconvénient tout en créant un climat fiscal favorable, la loi du 16 juin 1955 a instauré un système de taxation forfaitaire pour trois années.

En vertu de cette loi, les bénéfices industriels, commerciaux ou agricoles, ainsi que les profits des professions libérales, charges ou offices, dont le montant reconnu normal après vérification de la déclaration, n'excède pas 60 000 francs peuvent, dans les conditions fixées par la loi, être retenus forfaitairement pour l'imposition à la taxe professionnelle des deux exercices suivants, moyennant l'accord écrit et irrévocable du contribuable et de l'Administration.

Cette règle de reconduction s'applique également à l'impôt complémentaire personnel, lorsque, après vérification de la déclaration, le revenu global net n'excède pas 80 000 francs et que les revenus professionnels taxables consistent exclusivement en bénéfices et profits arrêtés forfaitairement comme il est dit ci-dessus.

Ce système forfaitaire a produit certains résultats. Pour l'exercice 1956 (premier exercice d'application de la loi) sur 651 demandes de taxation forfaitaire émanant des contribuables, 392 ont été acceptées par le contrôleur et sur 12 296 propositions du contrôleur, 7 788 ont été acceptées par les contribuables.

Pour l'exercice 1957 (à la date du 25 janvier 1958) la situation est la suivante : sur 1 296 demandes du contribuable, 824 ont été acceptées par le contrôleur et sur 4 785 propositions du contrôleur, 3 271 ont été acceptées par les contribuables.

A remarquer, d'une part, que les chiffres afférents aux deux exercices doivent être additionnés pour se former une idée exacte de l'effet de la loi et, d'autre part, que les données relatives à l'exercice 1957 sont incomplètes, cet exercice n'étant pas encore clôturé.

L'expérience acquise en la matière a démontré que, tant dans l'intérêt de l'Administration que dans celui des contribuables, il est souhaitable de relever le plafond de revenu à partir duquel le système forfaitaire n'est plus applicable.

C'est dans ce but que les articles 1 et 3 du projet de loi proposent de porter les maxima de 60 000 francs (revenu professionnel) et 80 000 francs (revenu global), respectivement à 80 000 francs et 100 000 francs.

Un membre estime que l'insuffisance des maxima de revenus n'est pas à l'origine de l'effet modéré de la loi et que le système même doit être mis en cause, étant donné les risques qu'il comporte pour le contribuable en cas de diminution de ses revenus pour les années couvertes par le forfait; selon lui, le système de la loi n'assurerait d'ailleurs pas l'égalité fiscale entre tous les contribuables, puisque les salariés en sont exclus. Il ne peut, au surplus, pas admettre que, d'après une déclaration antérieure du Ministre, l'action des experts-comptables ne serait pas étrangère au résultat limité de la loi, étant donné que les experts-comptables autorisés à porter ce titre ne s'occupent guère d'affaires qui pourraient tomber sous l'application de la loi. Il conclut en rappelant d'autres problèmes fiscaux, plus importants, qui attendent une solution.

Hoewel het Bestuur ieder jaar tal van overeenkomsten met beroepsverenigingen aangaat, blijven er nog veel belastingplichtigen die individueel moeten worden aangeslagen op de basis van een vermoedelijk inkomen, verkregen door vergelijking met de inkomsten van andere, in gelijksoortige omstandigheden verkerende belastingplichtigen. Nu is het oordeekundig opsporen van vergelijkingspunten een moeilijke en delicate taak, waarbij het resultaat niet steeds in verhouding is tot de geleverde inspanning.

Ten einde dit euvel zo veel mogelijk te verhelpen en tevens een gunstig belastingklimaat te scheppen heeft de wet van 16 juni 1955 een systeem van forfaitaire aanslag voor drie jaren ingevoerd.

Krachtens deze wet, mogen de rijverheids-, handels- of landbouwinsten en de baten van de vrije beroepen, ambten of posten, waarvan, na verificering van de aangifte, het als normaal erkend bedrag 60 000 frank niet te boven gaat, binnen de bij de wet bepaalde voorwaarden, forfaitair in aanmerking genomen worden voor de aanslag in de bedrijfsbelasting van de volgende twee dienstjaren, mits schriftelijke en onherroepelijke instemming van de belastingplichtige en van het Bestuur.

Deze reconductieregel geldt ook voor de aanvullende personele belasting, wanneer, na verificatie van de aangifte, het globaal netto-inkomen 80 000 frank niet te boven gaat en de belastbare bedrijfsinkomsten uitsluitend bestaan uit winsten en baten forfaitair bepaald zoals hiervoren gezegd.

Deze forfaitaire regeling heeft bepaalde resultaten opgeleverd. Voor het dienstjaar 1956 (eerste jaar van toepassing van de wet) werden op 651 aanvragen tot forfaitaire aanslag van belastingplichtigen, 392 aanvragen door de controleur aanvaard, en op 12 296 voorstellen van de controleur werden er 7 788 door de belastingplichtigen aanvaard.

Voor het dienstjaar 1957 (op 25 januari 1958) ziet de toestand er uit als volgt : op 1 296 aanvragen van belastingplichtigen werden er 824 door de controleur aanvaard, en op 4 785 voorstellen van de controleur werden er 3 271 door de belastingplichtigen aanvaard.

Er dient opgemerkt dat enerzijds de cijfers van twee dienstjaren moeten samengevoegd worden om een nauwkeurig idee te hebben omtrent de gevolgen van de wet, terwijl anderzijds de gegevens betreffende het dienstjaar 1957 nog onvolledig zijn aangezien het nog niet afgesloten is.

De ondervinding die op dit gebied werd opgedaan, heeft bewezen dat het in het belang van het Bestuur zowel als in dat van de belastingplichtigen wenselijk is het maximumbedrag voor de toepassing van de forfaitaire regeling te verhogen.

Met dit doel wordt in de artikelen 1 en 3 van het wetsontwerp voorgesteld de maxima van 60 000 frank (bedrijfsbelasting) en 80 000 frank (globaal inkomen) op te voeren tot respectievelijk 80 000 frank en 100 000 frank.

Een lid is van mening dat de geringe weerslag van de wet niet moet worden toegeschreven aan de lage maximumbedragen; de fout ligt bij het systeem zelf dat te veel risico's biedt voor de belastingplichtigen wier inkomsten mochten dalen tijdens de jaren waarop de forfaitaire regeling toepasselijk is; volgens hem beantwoordt deze regeling niet aan de fiscale gelijkheid aangezien de loonarbeiders uitgesloten zijn. Overigens kan hij niet aanvaarden dat, zoals de Minister eerder verklaarde, het optreden van de accountants niet vreemd zou zijn aan de geringe invloed van de wet omdat de accountants die deze titel mogen dragen weinig belangstelling tonen voor gevallen die in aanmerking komen voor de forfaitaire regeling. Tot besluit verwijst hij naar andere belangrijke fiscale problemen die op een oplossing wachten.

Un autre membre se déclare d'accord avec le relèvement des maxima dont il s'agit, mais introduit un amendement tendant à mettre les nouveaux maxima en vigueur à partir de l'exercice 1958, étant donné que les déclarations d'impôt de cet exercice ne sont pas encore toutes distribuées. Il ajoute que le système forfaitaire aurait produit un meilleur résultat si l'Administration n'avait pas invité ses fonctionnaires d'appliquer le système avec circonspection.

L'Administration fait remarquer que l'économie même de la loi impose une certaine circonspection, étant entendu cependant que si la vérification de la déclaration permet de constater que le revenu admis est susceptible d'être validé pour trois exercices, le contrôleur doit d'initiative en faire la proposition au contribuable. Il faut observer d'autre part que la déclaration d'impôt pour l'exercice 1958 et les instructions y annexées font mention des maxima de revenus de 60 000 et 80 000 francs actuellement en vigueur, de sorte qu'il n'est pas recommandable de mettre les nouveaux maxima en application à partir dudit exercice, les contribuables ignorant ces nouveaux maxima.

L'amendement est repoussé par 11 voix contre 7 et 1 abstention.

L'article 2 du projet de loi a pour but d'éviter des difficultés génératrices d'erreurs et de litiges en matière d'exercice d'imposition des associés actifs dans les sociétés de personnes.

En l'absence d'un texte explicite, la Cour de cassation, dans son arrêt du 6 novembre 1956, a décreté que l'exercice d'imposition à la taxe professionnelle des revenus de parts des associés actifs dans des sociétés de personnes n'est pas déterminé, comme c'est le cas en matière d'impôt complémentaire, par la date de clôture de l'exercice social auquel ils se rapportent, mais par la date d'approbation du bilan par l'assemblée générale des actionnaires.

Le projet de loi tend à combler cette lacune dans la loi, en légalisant la pratique administrative, en vertu de laquelle les revenus dont bénéficient les associés actifs dans des sociétés de personnes, y compris les prélèvements opérés dans le courant de l'exercice social, sont considérés comme étant attribués aux bénéficiaires à la date de la clôture dudit exercice; c'est cette date qui sera envisagée pour la détermination de l'exercice fiscal auquel doivent être rattachées les cotisations à établir au nom des intéressés. En fait, les dispositions de l'article 42, § 3, des lois coordonnées, qui fixent l'exercice d'imposition des associés actifs au point de vue de l'impôt complémentaire personnel, seront étendues à la matière de la taxe professionnelle.

L'article 2 est adopté à l'unanimité, moins une abstention.

Le projet de loi est adopté par 12 voix contre 7.

Le présent rapport est adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
F. MASQUELIER.

Le Président,
F. VAN BELLE.

Een ander lid is het eens met de verhoging van de minima, maar dient een amendement in dat ertoe strekt de nieuwe minima met ingang van het dienstjaar 1958 toe te passen, aangezien de belastingaangiften voor dat dienstjaar nog niet alle werden rondgedeeld. Hij voegt eraan toe dat de forfaitaire regeling betere resultaten zou opgeleverd hebben indien het Bestuur zijn ambtenaren niet verzocht had dit systeem omzichtig toe te passen.

Het Bestuur merkt op dat de inrichting zelf van de wet een zekere omzichtigheid noodzakelijk maakt, met dien verstande echter dat wanneer bij het nazicht van de aangifte blijkt dat de aanvaarde inkomsten voor drie dienstjaren kunnen gelden, de controleur dit uit eigen beweging aan de belastingplichtige moet voorstellen. Verder wezen opgemerkt dat de thans toegepaste inkomstenmaxima van 60 000 en 80 000 frank in de belastingaangifte voor het dienstjaar 1958 en de daarbij gevoegde onderrichtingen vermeld staan, en dat het derhalve geen aanbeveling verdient de nieuwe maxima met ingang van bedoeld dienstjaar toe te passen, daardoor de belastingplichtigen daarvan niet op de hoogte zijn.

Dit amendement wordt met 11 tegen 7 stemmen en 1 onthouding verworpen.

Artikel 2 van het wetsontwerp heeft ten doel moeilijkheden te voorkomen die kunnen leiden tot vergissingen en geschillen inzake het dienstjaar voor de belasting van werkende vennooten in personenvennootschappen.

Bij gebreke van een uitdrukkelijke tekst heeft het Hof van Cassatie in zijn arrest van 6 november 1956 bepaald dat het dienstjaar voor de aanslag in de bedrijfsbelasting van inkomsten uit aandelen van werkende vennooten in de personenvennootschappen niet, zoals inzake aanvullende personele belasting, wordt bepaald door de datum waarop het desbetreffende boekjaar wordt afgesloten, maar door de datum waarop de balans door de algemene vergadering der aandeelhouders wordt goedgekeurd.

Het wetsontwerp wil deze leemte in de wet aanvullen, door kracht van wet te geven aan de administratieve praktijk volgens welke de inkomsten, ontvangen door de actieve vennooten in personenvennootschappen, met inbegrip van de afnemingen verricht in de loop van het boekjaar, worden beschouwd als zijnde aan de betrokkenen toegekend op de datum van afsluiting van bedoeld boekjaar; genoemde datum zal dan ook in aanmerking komen voor de vaststelling van het belastingjaar met betrekking tot de aanslagen die ten name van de betrokkenen moeten worden gevestigd. In feite worden de bepalingen van artikel 42, § 3, der samengeordende wetten, waarbij het aanslagjaar voor de actieve vennooten wordt vastgesteld ten aanzien van de aanvullende personele belasting, uitgebreid tot de bedrijfsbelasting.

Artikel 2 wordt eenparig aangenomen min één onthouding.

Het wetsontwerp in zijn geheel wordt met 12 tegen 7 stemmen aangenomen.

Dit verslag werd met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
F. MASQUELIER.

De Voorzitter,
F. VAN BELLE.